

Regeringens proposition till riksdagen om godkännande och sättande i kraft av protokollet om immunitet och privilegier för den enhetliga patentdomstolen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att riksdagen godkänner protokollet om immunitet och privilegier för den enhetliga patentdomstolen.

I protokollet beviljas den enhetliga patentdomstolen privilegier och immunitet som förutsätter riksdagens samtycke för att godkännas och träda i kraft i Finland. Protokollet innehåller bestämmelser om bland annat okränkbarhet för domstolens lokaler, arkiv och handlingar, immunitet för domstolen och dess egendom, immunitet mot rättsliga förfaranden, skattebefrielse samt privilegier och immunitet för domarna, registratorn och personalen.

Protokollet har ännu inte trätt i kraft internationellt. Det träder i kraft 30 dagar efter det att ikraftträdandetörskeln har nåtts.

I propositionen ingår ett förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i protokollet som hör till området för lagstiftningen. Lagen avses träda i kraft samtidigt som protokollet träder i kraft, vid en tidpunkt som föreskrivs genom förordning av statsrådet. I lagförslaget ingår en möjlighet att genom förordning av statsrådet föreskriva om provisorisk tillämpning av lagen och protokollet innan protokollet träder i kraft internationellt.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL.....	1
MOTIVERING	3
1 Bakgrund och beredning.....	3
1.1 Bakgrund.....	3
1.2 Beredning.....	4
2 Protokollets syfte	5
3 De viktigaste förslagen	5
4 Propositionens konsekvenser	5
4.1 Administrativa konsekvenser och konsekvenser för myndigheterna.....	5
4.2 Ekonomiska konsekvenser.....	5
5 Remissvar	6
6 Bestämmelserna i protokollet och deras förhållande till lagstiftningen i Finland	6
7 Specialmotivering till lagförslaget.....	13
8 Ikraftträdande.....	14
9 Bifall av Ålands lagting	15
10 Behovet av riksdagens samtycke samt behandlingsordning	15
10.1 Behovet av riksdagens samtycke	15
10.2 Behandlingsordning	16
LAGFÖRSLAG	17
Lag 17	
om protokollet om privilegier och immunitet för den enhetliga patentdomstolen.....	17
FÖRDRAGSTEXT	18

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

1.1 Bakgrund

I Europa har man länge eftersträvat en reform av patentsystemet. I ett närmare samarbete mellan 25 EU-medlemsstater har man kommit överens om en reform av det europeiska patentsystemet som ska göra det möjligt att registrera ett enhetligt skydd för ett europeiskt patent och att rättegångar som gäller patent förs i en och samma domstol.

Finland har deltagit aktivt i beredningen av reformen av det europeiska patentsystemet. Den 8 december 2015 godkände riksdagen avtalet om en enhetlig patentdomstol (nedan även kallat ”patentdomstolsavtalet” eller ”avtalet”) samt lagförslagen i propositionen och provisorisk tillämpning av avtalet (RSv 68/2015 rd – RP 45/2015 rd). Finland ratificerade avtalet om en enhetlig patentdomstol den 19 januari 2016. Samtidigt förband sig Finland till ett protokoll om provisorisk tillämpning av patentdomstolsavtalet genom att avge en förklaring (”declaration”) om provisorisk tillämpning av avtalet. Provisorisk tillämpning gör det möjligt att förbereda domstolsfunktionerna, däribland att inrätta lokala avdelningar, så att domstolen är redo att inleda sin verksamhet den dag då avtalet träder i kraft.

Det har också beslutats att en lokal avdelning vid förstainstansrätten av den enhetliga patentdomstolen inrättas i Finland. Riksdagen godkände den 28 oktober 2016 lagen om en lokal avdelning av den enhetliga patentdomstolen i Finland (RSv 127/2016 rd – RP 87/2016 rd). Den lokala avdelningen kommer att vara belägen i Helsingfors i samma lokaler som marknadsdomstolen. Den lokala avdelningen inrättas på Finlands begäran. Begäran framställs till domstolens administrativa kommitté som fattar beslut om inrättande. Finland kommer följaktligen att vara med i det nya patentsystemet genast från ikraftträdandet. Det nya systemet träder i kraft den dag patentdomstolsavtalet träder i kraft.

Bestämmelser om privilegier och immunitet för den nya patentdomstolen finns i protokollet om privilegier och immunitet för den enhetliga patentdomstolen (nedan kallat ”privilegieprotokollet” eller ”protokollet”). I denna regeringsproposition föreslås det att riksdagen godkänner detta privilegieprotokoll. Syftet med privilegieprotokollet är att fastställa sådana privilegier och sådan immunitet för den enhetliga patentdomstolen – inklusive den lokala avdelning som inrättas i Finland – som är nödvändiga för en oberoende skötsel av domstolens uppgifter.

För att privilegieprotokollet ska godkännas krävs i Finland riksdagens samtycke, eftersom det innehåller bestämmelser som hör till området för lagstiftningen. Privilegieprotokollet innehåller bestämmelser om bland annat okränkbarhet för domstolens lokaler, arkiv och handlingar, immunitet för domstolen och dess egendom, immunitet mot lagföring, skattebefrielse samt privilegier och immunitet för domare, registrator och personal.

Storbritanniens utträde ur EU och dess inverkan på ikraftträdandet av privilegieprotokollet

Det privilegieprotokoll som nu föreläggs för godkännande träder enligt artikel 18 i protokollet i kraft 30 dagar efter det att den sista av de fyra parterna – Luxemburg, Tyskland, Frankrike och Förenade kungariket – har deponerat sina ratifikations-, godtagande-, godkännande- eller avslutningsinstrument. Dessa parter är en förutsättning för att protokollet ska träda i kraft, eftersom patentdomstolens överinstansrätt kommer att ha sitt säte i Luxemburg, medan Tyskland, Frankrike och Förenade kungariket var de tre EU-medlemsstater som hade det största antalet gällande europeiska patent under det år som föregick året för undertecknandet av patentdomstolsavtalet,

alltså 2012 Privilegieprotokollets ikraftträdande hänger således i praktiken också samman med ikraftträdandet av patentdomstolsavtalet, eftersom det avtalet träder i kraft när tretton EU-medlemsstater har ratificerat avtalet, varav tre ska vara från de tre medlemsstaterna med det största antalet gällande europeiska patent under det år som föregick året för avtalets undertecknande (se artikel 89 i patentdomstolsavtalet). I praktiken krävdes det således ursprungligen också att ratifikationsinstrumentet för Tyskland, Storbritannien och Frankrike deponerades för att avtalet skulle träda i kraft.

Storbritanniens beslut att utträda ur Europeiska unionen är en av de orsaker som har fördröjt ikraftträdandet av patentsystemsreformen. Storbritannien meddelade den 20 juli 2020 att landet återkallar sitt åtagande ("withdrawal") till patentdomstolsavtalet, till protokollet om provisorisk tillämpning av avtalet och till privilegieprotokollet. I privilegieprotokollet och i protokollet om provisorisk tillämpning ställs som villkor för ikraftträdande uttryckligen att Storbritannien ratificerar avtalet – det finns alltså en direkt hänvisning till Storbritannien i protokollen. Därför har beredningskommittén för fördragen (Preparatory Committee) föreslagit att partsstaterna ska bekräfta sitt samförstånd om en sådan tolkning av protokollen att de kan tolkas utan hänvisning till Storbritannien. Enligt beredningskommitténs gemensamma ståndpunkt ska protokollen tolkas på samma sätt som artikel 89 i patentdomstolsavtalet, alltså så att ikraftträdandetröskeln tre avgörande ratifikationer är de EU-medlemsstater som hade det största antalet patent under det år som föregick året för avtalets undertecknande och som ännu i nuläget är EU-medlemsstater. Dessa medlemsstater är Tyskland, Frankrike och Italien. Meningen är att denna parternas gemensamma tolkning ska bekräftas i EU i anknytning till Coreper eller rådet genom ett så kallat beslut av företrädarna för medlemsstaternas regeringar, församlade i rådet, om samförstånd om tolkningen. Enligt beredningskommittén kan en sådan tolkning betraktas som en sådan överenskommelse mellan parterna rörande tolkningen av traktaten som avses i artikel 31.3 i Wienkonventionen om traktaträtten (FördrS 32 och 33/1980). Förfarandet ligger också i linje med EU-domstolens yttrande 1/09, där EU-domstolen konstaterade att utkastet till patentdomstolsavtal, som innehöll en möjlighet för stater utanför unionen att delta i systemet, stred mot unionsrätten. Således kan endast EU-medlemsstater delta i patentsystemet, och Storbritannien kan därför inte delta i systemet.

Riksdagen har den 1 april 2021 med en E-skrivelse (E 37/2021 vp) informerats om fastställandet av parternas gemensamma tolkning av avtalet.

1.2 Beredning

Beredningen av protokollet

Ett utkast till protokoll om patentdomstolens privilegier och immunitet lades fram för beredningskommittén i juli 2015. Protokollet förhandlades fram i den förberedande kommittén i ett knappt år tills det blev färdigt sommaren 2016. Protokollet öppnades för undertecknande den 29 juni 2016.

Beredningen på nationell nivå

Finland medverkade aktivt i förhandlingarna om privilegieprotokollet i beredningskommittén. Finlands ståndpunkter samordnades mellan tjänstemännen på arbets- och näringsministeriet, finansministeriet, inrikesministeriet, justitieministeriet, social- och hälsovårdsministeriet samt utrikesministeriet. Statsrådets allmänna sammanträde beviljade den 16 juni 2016 fullmakter att underteckna protokollet. Finland undertecknade privilegieprotokollet den 29 juni 2016.

Regeringens proposition har beretts vid utrikesministeriet. Utlåtanden om propositionen har på webbplatsen utlåtande.fi begärts av marknadsdomstolen, arbets- och näringsministeriet, finansministeriet, inrikesministeriet, justitieministeriet samt social- och hälsovårdsministeriet. Beredningsunderlaget till propositionen finns i den offentliga tjänsten på adressen <https://valtioneuvosto.fi/hankkeet> med identifieringskoden UM002:00/2017.

2 Protokollets syfte

Protokollet syftar till att fastställa privilegier och immunitet för den enhetliga patentdomstolen. Det följer till sin struktur och sitt innehåll de konventioner rörande privilegier och immunitet för Förenta nationerna och för dess fackorgan (FördrS 23–24/1958) som de flesta internationella organisationer iakttar i sina motsvarande fördrag.

Privilegier och immunitet beviljas inte bara domstolen själv och dess domare, registrator och personal, utan också partsföreträdare som deltar i domstolskommittéernas sammanträden. Dessutom ska behövliga åtgärder vidtas för att underlätta inresa till och utresa från en parts territorium för alla personer som utför officiella uppgifter vid domstolen eller som i officiell egenskap kallas eller stäms inför domstol.

3 De viktigaste förslagen

Propositionens mål är att inhämta riksdagens godkännande för protokollet. I propositionen ingår ett förslag till lag genom vilken de bestämmelser i protokollet som hör till området för lagstiftningen sätts i kraft. I 2 § i ikraftträdandelagen inkluderas också en bestämmelse enligt vilken artikel 6.2 i protokollet inte tillämpas på finska medborgare eller på personer som när de tar emot sitt uppdrag vid domstolen är varaktigt bosatta i Finland. Artikel 6.2 gäller handlingarnas okränkbarhet för parternas företrädare. Vidare inkluderas i 3 § i ikraftträdandelagen en bestämmelse enligt vilken artikel 10.2 i protokollet inte tillämpas på finska medborgare eller på personer som omedelbart före sin anställning vid domstolen var bosatta i Finland. Artikel 10.2 gäller privilegier i fråga om betalning av skatter och socialskyddsavgifter.

4 Propositionens konsekvenser

4.1 Administrativa konsekvenser och konsekvenser för myndigheterna

Den eftersträlvade effekten av protokollet om privilegier och immunitet för den enhetliga patentdomstolen är att fastställa sådan rättslig status samt de privilegier och den immunitet som krävs för att domstolen oavhängigt ska kunna utföra sina uppgifter. Den eftersträlvade effekten kan nå omedelbart med stöd av protokollets bestämmelser och av ikraftträdandelagen.

Privilegier som hänför sig till okränkbarhet och rättslig immunitet innebär befrielse från domsrätt inom Finlands jurisdiktion och påverkar således de finska myndigheternas verksamhet. Likaså kan bestämmelserna om underlättande av inresa och om skattebefrielse i någon mån påverka myndigheternas verksamhet. Protokollet har dock inte någon betydande inverkan på myndigheternas uppgifter eller organisationer. Enligt regeringens preliminära bedömning behöver Finland inte något separat värdlandsavtal med domstolen.

4.2 Ekonomiska konsekvenser

Det är meningen att det inrättas en lokal avdelning vid domstolen i Finland. Protokollet innehåller vissa skattebefrielser för domstolen, domare, registrator och personal. Till denna del kan

Finland i någon mån förlora skatteintäkter. Dessa skattebefrielser har dock obetydliga konsekvenser för de offentliga finanserna eller andra ekonomiska konsekvenser. Protokollet har således inga betydande konsekvenser för den statliga eller kommunala ekonomin. Protokollets privilegier och immunitet omfattar i praktiken en ytterst begränsad personkrets. I den lokala avdelningen som inrättas i Finland kommer enligt bedömning i initialskedet en domare och två personer som hör till förvaltningspersonalen att arbeta på deltid. Enligt artikel 16 i avtalet om en enhetlig patentdomstol utnämns domarna av patentdomstolens administrativa kommitté. De personer som anges i protokollet ges en fördelaktigare status än andra som omfattas av finsk rättskipning. Denna särställning är dock begränsad till verksamhet som hänför sig till skötseln av domstolens uppgifter och motsvarar de privilegier och den immunitet som beviljas andra personer som är verksamma inom internationella organisationer. Protokollet ger också parterna möjlighet att begränsa den personkrets som privilegierna avseende betalning av skatter och socialskyddsavgifter för domstolens personal enligt artikel 10.2 i protokollet omfattar, så att dessa privilegier inte gäller finska medborgare eller personer som omedelbart före sitt anställningsförhållande vid domstolen redan var bosatta i Finland. Finland har för avsikt att inte utsträcka privilegierna till dessa personer, och en uttrycklig bestämmelse om detta tas också in i ikraftträdandelagen.

En omfattande redogörelse för konsekvenserna av att avtalet om en enhetlig patentdomstol ratificeras och av att en lokal avdelning inrättas finns i regeringens propositioner i fråga (RP 45/2015 rd s. 20–30 och RP 87/2016 rd, s. 2–3).

5 Remissvar

Marknadsdomstolen, finansministeriet samt social- och hälsovårdsministeriet lämnade in utlåtanden. Remissinstanserna hade inget att yttra om regeringens proposition. Även inrikesministeriet meddelade att det inte har något att yttra i ärendet.

Marknadsdomstolen framförde i sitt utlåtande att marknadsdomstolen avseende den fortsatta beredningen av ärendet utgår från att justitieministeriet och i sista hand Domstolsverket framöver i alla avgöranden som gäller marknadsdomstolens resurser (bland annat avgöranden som gäller personal, lokaler, möbler och utrustning samt informationssystem) också beaktar att de skyldigheter som följer av privilegieprotokollet bland annat i fråga om okränkbarheten av den enhetliga patentdomstolens lokaler, arkiv och handlingar samt immuniteten för patentdomstolen och dess egendom kan garanteras fullt ut.

6 Bestämmelserna i protokollet och deras förhållande till lagstiftningen i Finland

Ingress. I ingressen till protokollet konstateras bland annat att domstolen genom avtalet om en enhetlig patentdomstol har inrättats som en internationell organisation med status som juridisk person i varje avtalsslutande medlemsstat, och ska ha den mest vittgående rättskapacitet som tillerkänns juridiska personer enligt den nationella lagstiftningen i den staten. Vidare erinras det i ingressen om att det i artikel 37.1 i avtalet om en enhetlig patentdomstol föreskrivs att avtalsslutande medlemsstater som är värd för den centrala avdelningen eller någon av dess sektioner, för en lokal eller regional avdelning eller för överinstansrätten, ska tillhandahålla faciliteter och under de inledande sju åren också administrativ stödpersonal. Dessutom konstateras att sådana avtalsslutande medlemsstater vid behov kan ingå bilaterala värdlandsavtal med domstolen. I ingressen konstateras det ytterligare att den administrativa kommitté som anges i avtalet om en enhetlig patentdomstol är behörig att inrätta ett internt skattesystem och ett system för social trygghet inom domstolen. I Finland bestäms det genom lag om juridisk personlighet och tillhörande rättshandlingsförmåga för internationella organisationer (GrUU 38/2000/rd).

Artikel 1. I artikeln definieras de termer som används i protokollet. I protokollet avses med "avtalet" avtalet om en enhetlig patentdomstol och med "stadgan" stadgan för den enhetliga patentdomstolen. Med "part" avses en stat som är part i protokollet, medan det med "avtalsslutande medlemsstat" avses en stat som är part i avtalet om en enhetlig patentdomstol. Med "domstolen" avses den enhetliga patentdomstolen, med "överinstansrätten" domstolens överinstansrätt, med "domstolens officiella verksamhet" den verksamhet som krävs för att domstolen ska kunna uppfylla de syften och uppgifter den tilldelats i enlighet med bestämmelserna i avtalet. Med "domstolens lokaler" avses de markområden och byggnader som en avtalsslutande medlemsstat ställer till domstolens förfogande. Med "domare" avses domare vid domstolen, med "registrator" domstolens registrator och biträdande registrator, med "personal" all personal som tjänstgör vid domstolen som tjänstemän och annan personal vid domstolen, fränsett domare och registrator. Med "familj" avses en persons make och närstående familjemedlemmar som personen försörjer, som ingår i personens hushåll och som erkänns av den avtalsslutande medlemsstaten där personen arbetar. Med "företrädare för parterna" avses de jurister, europeiska patentombud eller patentombud som enligt artikel 48 i avtalet har rätt att uppträda eller biträda inför domstolen.

Artikel 2. Artikeln innehåller ett allmänt konstaterande om domstolarnas privilegier och immunitet. Enligt bestämmelsen har domstolen på varje parts territorium de privilegier och den immunitet som är nödvändiga för att den ska kunna utöva sin officiella verksamhet.

Artiklarna 3 och 4. Artiklarna innehåller bestämmelser om okränkbarhet för domstolens lokaler, arkiv och handlingar.

Enligt artikel 3 är domstolens lokaler okränkbara, med förbehåll för eventuella villkor som överenskommits med den berörda parten, och med förbehåll för det ansvar som värdparten för den centrala avdelningen vid förstainstansrätten eller någon av dess sektioner, för en lokal eller regional avdelning vid förstainstansrätten eller för den enhetliga patentdomstolens överinstansrätt har med avseende på de lokaler som ska ställas till förfogande av den parten. Lokalerna är således okränkbara, om inte annat följer av värdlandsavtal.

Enligt artikel 4 är domstolens arkiv och alla handlingar, oavsett form, som tillhör, innehas av eller är riktade till den, okränkbara vid varje tidpunkt och på alla platser där de finns.

Dessa privilegier och denna immunitet enligt artikel 3 och 4 följer de privilegier och den immunitet som allmänt beviljas internationella organisationer. De avviker dock till vissa delar från den gällande lagstiftningen i Finland, bland annat när det gäller beslag och genomsökning av platser, om vilka det finns bestämmelser till exempel i tvångsmedelslagen (806/2011).

Artikel 5. Artikeln innehåller bestämmelser om immunitet för domstolen, dess egendom, penningmedel och övriga tillgångar. I artikeln föreskrivs att domstolen har immunitet mot rättsliga förfaranden, utom i de fall där a) domstolen uttryckligen har av sagt sig sin immunitet i ett enskilt fall, b) någon annan än domstolens domare, registrator eller personal inleder ett civilrättsligt förfarande om kontraktuellt ansvar mot domstolen, c) ett civilrättsligt förfarande om icke-kontraktuellt ansvar inleds mot domstolen och yrkandet inte grundar sig på domstolens utövande av rättskipning, eller d) en tredje part inleder ett civilrättsligt förfarande på grund av en trafikskada som orsakats av ett motorfordon som hör till domstolen eller som används för dess räkning, eller om det är fråga om en sådan trafikförseelse där ett sådant fordon har varit inblandat.

Dessutom har domstolen immunitet mot rättsliga förfaranden i fråga om genomsökning, beslag, förverkande, indrivning, utsökning och expropriation av egendom, penningmedel och övriga tillgångar, oavsett var de finns. I den mån det är nödvändigt för att domstolen ska kunna bedriva

sin officiella verksamhet ska domstolens egendom, penningmedel och övriga tillgångar vara befriade från alla slags restriktioner, föreskrifter, kontroller och moratorier.

Dessa privilegier och denna immunitet följer de privilegier och den immunitet som allmänt beviljas internationella organisationer. De avviker dock till vissa delar från den gällande lagstiftningen i Finland. Den rättsliga immuniteten innebär att domstolen och dess egendom är befriade från all, främst civil- och förvaltningsrättslig domsrätt inom Finlands jurisdiktion. Skyddet av domstolens egendom mot tvångsåtgärder begränsar möjligheterna att tillämpa tvångsmedel och säkringsåtgärder i samband med förvaltningsförfaranden, brottsutredningar och rättegångar. Bestämmelser om genomsökning, kvarstad och beslag, säkringsåtgärder, utmätning och expropriation finns till exempel i tvångsmedelslagen, rättegångsbalken (4/1734), utsökningbalken (705/2007), strafflagen (39/1889), lagen om verkställighet av böter (672/2002) och lagen om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter (603/1977). I speciallagarna finns det ytterligare bestämmelser om inlösen för bestämda ändamål. Bestämmelser om tvångsöverlåtelse av egendom och om vissa andra tvångsåtgärder som hänför sig till egendom under undantagsförhållanden finns i beredskapslagen (1552/2011). Bestämmelser om administrativa tvångsåtgärder finns i viteslagen (1113/1990).

Artikel 6. Enligt punkt 1 har företrädare för en part vid deltagande i administrativa kommitténs, budgetkommitténs eller rådgivande kommitténs sammanträden immunitet mot rättsliga förfaranden vad avser åtgärder de vidtagit i sin tjänsteutövning. Enligt punkt 2 är dessutom företrädarnas officiella handlingar okränkbara. I punkt 3 föreskrivs dock också att ingen part är skyldig att utsträcka den immunitet som avses i punkterna 1 och 2 till sina egna medborgare eller till personer som när de tar emot sitt uppdrag vid domstolen är varaktigt bosatta i den staten. Avsikten är att artikel 6.2 om de officiella handlingarnas okränkbarhet inte ska tillämpas på dessa personer, eftersom absolut sekretess för de finländska representanternas handlingar skulle innebära ett undantag från lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999, nedan kallad offentlighetslagen). Enligt 1 § i offentlighetslagen är myndighetshandlingar offentliga, om inte något annat föreskrivs särskilt i offentlighetslagen eller i någon annan lag. En uttrycklig förtydligande bestämmelse om detta tas in i lagen om sättande i kraft av protokollet.

Artikelns bestämmelser om rättslig immunitet och handlingars okränkbarhet hör till området för lagstiftningen. Den finska lagstiftningen har till denna del beskrivits ovan i motiveringen till artiklarna 3–5.

Artikel 7. I artikeln föreskrivs om skattebefrielser. Enligt bestämmelsen är domstolen, dess egendom, penningmedel och övriga tillgångar befriade från alla direkta skatter. Domstolen är befriad från eller ska återbetalas sådan mervärdesskatt som har betalats för betydande anskaffningar av varor och tjänster som behövs och som tillhandahållits för domstolens officiella verksamhet, med förbehåll för de begränsningar som fastställts av den part som är värdstat. Domstolen är dock inte befriad från sådana skatter och avgifter som är avgifter för offentliga tjänster. Varor som anskaffats med stöd av en sådan befrielse eller återbetalning får säljas eller på annat sätt avyttras i parten i fråga eller i någon annan medlemsstat i Europeiska unionen endast på de villkor som den part som beviljat undantaget eller återbetalningen har fastställt. Varje parts behöriga skattemyndigheter ska fastställa villkor och förfaranden utan att det påverkar parternas skyldigheter enligt unionsrätten eller tillämpningen av lagar och bestämmelser.

Enligt 81 § 1 mom. och 121 § 3 mom. i grundlagen ska grunderna för skattskyldigheten utfärdas genom lag. Bestämmelserna i artikel 7 avviker något från gällande skattelagstiftning, men motsvarar de privilegier och den immunitet som vanligtvis beviljas internationella organisationer.

Bestämmelserna i artikeln överensstämmer med bestämmelserna i mervärdesskattelagen (1501/1993). Enligt 72 d § i mervärdesskattelagen betalas inte skatt på försäljning av varor och tjänster till internationella organisationer belägna i andra medlemsstater, med de begränsningar och under de förutsättningar som har fastställts i avtalet om grundande av organisationen eller i värdlandsöverenskommelsen. En förutsättning för skattefriheten är att placeringsstaten har erkänt organisationen som en internationell organisation. Enligt 129 b § i lagen återbetalas till internationella organisationer som är belägna i Finland och som har erkänts av Finland den skatt som ingår i förvärvet av varor och tjänster som köpts i Finland, om detta har fastställts i avtalet om grundande av organisationen eller i värdlandsöverenskommelsen. Enligt 94 § 1 mom. 23 punkten i lagen är varor som importeras av internationella organisationer skattefria under de förutsättningar och med de begränsningar som har fastställts i avtalet om grundande av organisationen eller i värdlandsöverenskommelsen.

Artikel 8. Enligt artikeln ska parterna bevilja domstolen sådan befrielse från valutarestriktioner som är nödvändig för dess officiella verksamhet.

På grund av medlemskapet i Europeiska unionen hör penningpolitiken huvudsakligen inte längre till Finlands behörighet. Beredskapslagen innehåller emellertid bestämmelser om övervakning och reglering under undantagsförhållanden, från vilka befrielserna angående penningtrafiken avviker.

Artikel 9. I artikeln föreskrivs om privilegier och immunitet för domarna och registratorn. Enligt artikeln ska artikel 8 i stadgan samt protokoll (nr 7) om Europeiska unionens immunitet och privilegier, som är fogat till fördragen, tillämpas på domarna och registratorn. Protokollet om Europeiska unionens immunitet och privilegier ska dock endast tillämpas från och med artikel 11 b–e till och med artikel 14. Detta innebär enligt artikel 9 att domarna och registratorn är skyldiga att betala intern skatt till förmån för domstolen på de löner och arvoden som domstolen betalar till dem. Vidare är domarna och registratorn, från och med den dag då den interna skatten börjar tillämpas, befriade från nationell skatt på de löner och arvoden som domstolen betalar till dem, men inte på de pensioner och livräntor som domstolen betalar till dem. Likaså är domarna och registratorn, från och med den dag då domarna och registratorn börjar omfattas av ett social- och hälsovårdssystem inrättat av domstolen, i fråga om tjänster som tillhandahålls domstolen befriade från alla obligatoriska avgifter till nationella social- och hälsovårdssystem.

Privilegierna och immuniteten för domare följer redan av artikel 8 i stadgan, enligt vilken protokoll nr 7 ska tillämpas på domare. Domarnas privilegier och immunitet motsvarar således i princip dem som gäller för anställda vid EU:s institutioner. I punkt 3 ingår sådana bestämmelser från protokoll nr 7 som kräver preciseringar. Enligt protokoll nr 7 ska skatten betalas till Europeiska unionen och därför preciseras det i tredje stycket att skatten betalas till domstolen. I stycket klargörs det dessutom att undantaget från nationell skatt ska tillämpas först från och med den dag då den interna skatten vid domstolen börjar betalas. I punkt 2 utvidgas också kretsen av personer som åtnjuter privilegier och immunitet till att omfatta registratorn.

Domstolens domare och registrator står i tjänsteförhållande till själva domstolen. Lönerna ingår som utgifter i domstolens budget.

På domare och registrator tillämpas i fråga om skattefrihet för fordon samma villkor som i 22 och 22 a § i bilskattelagen (1482/1994) i fråga om diplomatiska beskickningar och Europeiska unionens organ i Finland. Ett fordon är skattefritt när det kommer till Finland för officiellt bruk och i officiellt innehav av en person som varaktigt bor någon annanstans än i Finland. Dessutom får fordonet inte säljas eller på något annat sätt upplåtas innan tre år har förflutit från den dag då fordonet registrerades för ifrågavarande ändamål.

Artikel 10. I artikeln föreskrivs det om personalens privilegier och immunitet. Personalen har enligt punkt 1 immunitet vad avser åtgärder de vidtagit i sin tjänsteutövning. Denna immunitet ska fortsätta att gälla även efter det att deras anställningsförhållande vid domstolen har upphört.

Enligt punkt 2 är personalen skyldig att betala intern skatt till förmån för domstolen på de löner och arvoden som domstolen betalar till den. Personalen är från och med den dag då den interna skatten börjar tillämpas befriad från nationell skatt på de löner och arvoden som domstolen betalar till dem, men inte på de pensioner och livräntor som domstolen betalar till dem. Parterna får dock beakta dessa löner och arvoden i beräkningen av det skattebelopp som ska betalas på inkomster från andra källor. Vidare är personalen från och med den dag då den börjar omfattas av ett social- och hälsovårdssystem inrättat av domstolen, i fråga om tjänster som tillhandahålls domstolen, befriad från alla obligatoriska avgifter till nationella social- och hälsovårdssystem. Ingen part är dock skyldig att utsträcka nämnda privilegier enligt punkt 2 till sina egna medborgare eller till personer som omedelbart före sin anställning vid domstolen har varit bosatta hos parten i fråga. I enlighet med vad som beskrivs närmare nedan har Finland för avsikt att inte utsträcka dessa privilegier till dessa personer.

Artikelns bestämmelser avviker något från gällande lagstiftning i Finland, men motsvarar de privilegier och den immunitet som vanligtvis beviljas internationella organisationer. Rättslig immunitet för personalen innebär befrielse från all, främst civil- och förvaltningsrättslig domsrätt inom Finlands jurisdiktion. Personalen ska betala intern skatt för sin lön till domstolen i stället för nationell skatt och socialskyddsavgifter. Löner och arvoden som betalas allmänt skattskyldiga i Finland är enligt inkomstskattelagen skattepliktiga och dessa betalningar befrias genom privilegieprotokollet från skatt i Finland. Rättigheter och skyldigheter enligt det finska lagstadgade systemet för social trygghet är antingen bosättnings- eller arbetsbaserade. Bestämmelser om boende i Finland finns i lagen om bosättningsbaserad social trygghet i gränsöverskridande fall (16/2019).

Domstolens personal står i tjänsteförhållande till själva domstolen. Lönerna ingår som utgifter i domstolens budget. Med avvikelse från detta omfattas den administrativa personal som arbetar vid domstolarnas avdelningar under en inledande övergångsperiod på sju år av specialarrangemang och deras lönekostnader hör till den avtalsslutande medlemsstats ansvar som är värd för avdelningen (artikel 37.1 i patentdomstolsavtalet). På sikt är det dock meningen att domstolen ska svara för alla personalkostnader. Finland ansvarar således under övergångsperioden för lönerna för den administrativa personalen vid den lokala avdelning som inrättas i Finland. Under denna tid betalar personalen normalt skatter och socialskyddsavgifter till Finland.

Punkt 3 ger parterna spelrum i fråga om huruvida en part ger sina egna medborgare eller personer som omedelbart före sin anställning vid domstolen har varit bosatta i den staten privilegier enligt punkt 2. En uttrycklig bestämmelse om detta tas in i ikraftträdandelagen. Skattefrihet som beviljas en viss grupp av personer utgör ett undantag från huvudregeln enligt vilken personer bosatta i Finland ska omfattas av det allmänna progressiva inkomstskattesystemet. Det är inte motiverat att personer som redan är bosatta i Finland och som anställs av domstolens ska omfattas av skattefriheten.

Artikel 11. I artikeln föreskrivs om domstolens emblem och flagga. Domstolen har rätt att hålla sitt emblem och sin flagga framme i sina lokaler, med förbehåll för eventuella villkor som överenskommits med den berörda parten, och på fordon avsedda för tjänstebruk, på sin webbplats och sina handlingar. I lagen om Finlands flagga (380/1978) finns bestämmelser om finska statens flagga och om flaggning. Lagstiftningen om Finlands flagga begränsar inte användningen av andra staters eller internationella organisationers flagga. Om Finlands flagga vid offentlig

flaggning används tillsammans med en annan flagga, ska dock Finlands flagga hissas i det förnämligaste läget (5 § i förordningen om flaggning med Finlands flagga (383/1978)). Eftersom patentdomstolen ska vara belägen i samma byggnad som marknadsdomstolen, som är skyldig att flagga med statsflaggan, har Finlands flagga alltid det förnämligaste läget och patentdomstolens flagga det näst förnämligaste läget (om det flaggas endast med dessa två flaggor). Patentdomstolens rätt till egen flagga förutsätter ur flaggningslagstiftningens synpunkt inte att bestämmelser utfärdas genom lag, men flaggornas rangordning måste iakttas.

Artikel 12. I artikeln föreskrivs om samarbete med parternas myndigheter. Enligt artikeln är alla personer som har privilegier och immunitet enligt artiklarna 6, 9 och 10 skyldiga att följa den parts lagar och bestämmelser på vars territorium de får utöva sin officiella verksamhet, utan att detta påverkar deras privilegier och immunitet. Vidare föreskrivs det i artikeln att domstolen vid varje tidpunkt ska samarbeta med parternas behöriga myndigheter för att underlätta verkställandet av deras lagar och förhindra missbruk i samband med privilegierna och immuniteten.

Artikel 13. I artikeln föreskrivs om syftet med och hävande av privilegier och immunitet enligt artiklarna 6, 9 och 10 i protokollet. Enligt artikeln är privilegier och immunitet enligt protokollet inte avsedda att gynna mottagarna personligen. De syftar enbart till att tjäna domstolens intressen och i synnerhet till att under alla omständigheter säkerställa domstolens handlingsfrihet och de berörda personernas fullständiga oberoende. Dessutom har domstolens presidium inte endast rätt utan också skyldighet att häva immuniteten för domare, registrator och personal enligt artiklarna 9 och 10, om presidiet anser att immuniteten hindrar rättvisans gång och om den kan hävas utan att detta påverkar domstolens intressen. Parterna har samma rätt i förhållande till sina företrädare i administrativa kommittén och budgetkommittén (artikel 6). Administrativa kommittén har samma rätt och skyldighet i förhållande till medlemmarna i rådgivande kommittén.

Artikel 14. Artikeln innehåller bestämmelser om inresa, vistelse och utresa. Enligt artikeln ska den berörda parten, utan att det påverkar tillämpningen av unionsrätten, vidta alla nödvändiga åtgärder för att underlätta inresa till, utresa från och vistelse på partens territorium för alla personer som utför officiella uppdrag för domstolen. Detta gäller domarna, registratorn, den personal som tjänstgör vid domstolen och den personal som överläts av parterna, liksom även familjemedlemmar de försörjer, när personer som utför officiella uppdrag vid domstolen är stationerade på partens territorium och inte är medborgare i den parten eller varaktigt bosatta på den partens territorium. Vidare föreskrivs det i artikeln att parten ska vidta åtgärder för att underlätta inresa till och utresa från partens territorium för alla personer som i officiell egenskap kallas eller stäms inför domstol. Detta gäller parter, företrädare för parterna, tolkar, vittnen och sakkunniga som uppträder vid domstolen.

Befrielserna från inreserestriktioner anknyter till 9 § 4 mom. i grundlagen, enligt vilken rätten för utlänningar att resa in i Finland och att vistas i landet regleras genom lag. Bestämmelser om utlänningars inresa och utresa samt om deras vistelse och arbete i Finland ingår i utlänningslagen (301/2004). Enligt 11 § i utlänningslagen krävs det av utlänningar som kommer till Finland bland annat att de har ett sådant giltigt resedokument som förutsätts och berättigar till gränsövergång. Bestämmelser om uppehållsrätt finns i 40 § i utlänningslagen. I 10 kap. finns separata bestämmelser om vistelse i fråga om medborgare i Europeiska unionen och därmed jämförbara personer. Enligt 4 § 2 mom. i inrikesministeriets förordning om Migrationsverkets avgiftsbelagda prestationer 2021 (1124/2020) tas avgift inte ut för visum eller uppehållstillstånd, om så har överenskommit i bilaterala avtal mellan staterna eller i andra internationella avtal. Bestämmelser om nekad inresa och avvisning finns i 9 kap. i utlänningslagen. Å andra sidan har var

och en rätt att resa ut ur landet enligt 9 § 2 mom. i grundlagen och denna rätt kan endast begränsas genom lag. Artikel 14 i privilegieprotokollet tillämpas inom ramen för unionsrätten och utlänningslagstiftningen.

Betydelsen av artikel 14 i privilegieprotokollet är i nuläget relativt liten i fråga om EU-medborgare med beaktande av artikel 21 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt och av Schengenregelverket, som underlättar inresa till, vistelse i och utresa ur landet för alla medborgare i Europeiska unionen. Syftet med Schengenregelverket är att det ska vara lätt att röra sig fritt inom Europeiska unionen. I praktiken innebär det att gränskontrollerna vid de gemensamma, alltså inre gränserna har slopats. Införlivandet av regelverket i fördragen regleras av ett protokoll till Amsterdamfördraget. Endast Irland har inte anslutit sig till Schengenfördragen. Bulgarien, Rumänien, Cypern och Kroatien tillämpar ännu inte Schengenregelverket fullt ut. Av länderna utanför EU tillämpar Norge, Island, Schweiz och Liechtenstein Schengenregelverket. Även om det inte görs någon kontroll av resehandlingar vid gränserna, ska personer som reser inom Schengenområdet medföra de resehandlingar som respektive Schengenland kräver, och vid behov ska resenären kunna styrka sin identitet och sitt medborgarskap för myndigheterna. Dessutom förutsätter till exempel säkerhetsbestämmelserna för flygtrafiken att flygbolagen kontrollerar passagerarnas identitet.

Artikel 15. Det föreskrivs i artikeln att registratören inom en månad efter protokollets ikraftträdande ska underrätta alla parter namnen på de domare, den registrator och den personal som protokollet är tillämpligt på. Ytterligare ska utnämning och inledande av ett anställningsförhållande vid domstolen av domare, registrator eller personal och varje ändring i dessa förhållanden meddelas så snart som möjligt och senast en månad efter den dag en ändring av förhållandena har skett.

Artikel 16. I artikeln föreskrivs om tvistlösning. Enligt artikeln ska domstolen ordna lämpliga sätt att lösa sådana tvister där en person som avses i protokollet och som har immunitet på grund av sin officiella status är delaktig, eller där domstolen är delaktig i de fall där den har immunitet enligt artikel 5, om inte denna immunitet har hävts. Vidare ska alla tvister som uppstår vid tolkning eller tillämpning av protokollet hänskjutas till skiljedomstol, om inte parterna i tvisten har kommit överens om något annat sätt att lösa tvisten. Om det uppstår en sådan tvist mellan domstolen och en part som inte kan lösas genom konsultationer, samråd eller på något annat överenskommet sätt inom tre månader från det att endera parten i tvisten har begärt att tvisten ska lösas, ska tvisten på begäran av endera parten hänskjutas till en nämnd med tre skiljemän för slutligt avgörande: en skiljeman utses av domstolen, en av den berörda parten och den tredje, som är ordförande för nämnden, av de två första skiljemännen. Om någondera parten i tvisten inte har utsett en skiljeman inom två månader från det att den andra parten i tvisten har utsett en skiljeman, ska ordföranden för Europeiska unionens domstol utse en skiljeman. Om de två första skiljemännen inte kan enas om att utse en tredje skiljeman inom tre månader från det att de två första skiljemännen utsågs, ska ordföranden i Europeiska unionens domstol välja den tredje skiljemannen på begäran av domstolen eller den berörda parten.

I Finland föreskrivs det genom lag om domstolars behörighet, om skiljeförfarande och om verkställighet av skiljedomar.

Artikel 17. Artikeln innehåller de sedvanliga bestämmelserna om undertecknande, ratificering, godtagande och godkännande av protokollet samt om anslutning till det. Protokollet har stått öppet för undertecknande av alla avtalsslutande medlemsstater fram till den 29 juni 2017. Protokollet ska ratificeras, godtas eller godkännas. Ratifikations-, godtagande- eller godkännande-

instrumenten ska deponeras hos generalsekretariatet vid Europeiska unionens råd som är depositarie. Efter den 29 juni 2017 är protokollet öppet för anslutning för alla avtalsslutande medlemsstater.

Artikel 18. I artikeln föreskrivs om protokollets ikraftträdande. Enligt artikeln träder protokollet i kraft 30 dagar efter det att den sista av de fyra parterna – Luxemburg, Tyskland, Frankrike och Storbritannien – har deponerat sina ratifikations-, godtagande-, godkännande- eller anslutningsinstrument. För en part som deponerar sitt ratifikations-, godtagande-, godkännande- eller anslutningsinstrument efter den dag protokollet har trätt i kraft träder det i kraft 30 dagar efter deponeringsdagen. Denna bestämmelse påverkas dock av Storbritanniens beslut att utträda ur Europeiska unionen. I och med utträdet ur EU har Storbritannien också beslutat att återkalla sitt åtagande ("withdrawal") till patentdomstolsavtalet, till protokollet om provisorisk tillämpning av avtalet och till privilegieprotokollet. Detta har medfört ett behov av att avtala om en ny tolkning av artikel 18 mellan parterna så att hänvisningen till Storbritannien åsidosätts. Parterna kommer således att tolka privilegieprotokollet så att det träder i kraft efter att såväl Luxemburg (där patentdomstolens överinstansrätt kommer att ha sitt säte) som de tre EU-medlemsstater som hade flest patent år 2012 har förbundit sig till protokollet. Dessa medlemsstater är Frankrike, Tyskland och Italien. En närmare redogörelse för detta finns i avsnittet "1.1 Bakgrund" och nedan i avsnitt "8 Ikraftträdande".

Artikel 19. I artikeln föreskrivs en möjlighet till provisorisk tillämpning av protokollet. Enligt artikeln får en avtalsslutande medlemsstat när som helst underrätta depositarien om att den tillämpar protokollet provisoriskt. Finland kan således tillämpa privilegieprotokollet provisoriskt och därför har det i 4 och 5 § i förslaget till ikraftträdandelag tagits in en möjlighet att genom förordning av statsrådet föreskriva om provisorisk tillämpning av lagen och protokollet innan protokollet träder i kraft internationellt. Provisorisk tillämpning kan behövas om tröskeln för ikraftträdande av privilegieprotokollet inte har nåtts när protokollet om provisorisk tillämpning av patentdomstolsavtalet träder i kraft och vissa artiklar i patentdomstolsavtalet börjar tillämpas provisoriskt. Då behöver också privilegieprotokollet tillämpas provisoriskt. Statsrådets allmänna sammanträde beslutar om provisorisk tillämpning av protokollet.

7 Specialmotivering till lagförslaget

I 95 § i grundlagen förutsätts det att de bestämmelser i internationella förpliktelser som hör till området för lagstiftningen sätts i kraft nationellt genom en särskild ikraftträdandelag. Sådana bestämmelser ska sättas i kraft genom en lag också när det till följd av förpliktelsen inte är nödvändigt att justera det materiella innehållet i den nationella lagstiftningen.

1 §. Genom bestämmelsen sätts de bestämmelser i protokollet som hör till området för lagstiftningen i kraft. De bestämmelser som hör till området för lagstiftningen specificeras nedan i avsnittet om behovet av riksdagens samtycke.

2 §. Genom bestämmelsen förtydligas att den immunitet som avses i artikel 6.2 i protokollet inte tillämpas på finska medborgare eller på personer som när de tar emot sitt uppdrag vid domstolen är varaktigt bosatta i Finland.

I Finland finns bestämmelser om offentlighet i myndigheternas handlingar i offentlighetslagen (621/1999), enligt vilken myndighetshandlingar är offentliga, om inte något annat föreskrivs särskilt i offentlighetslagen eller någon annan lag. I artikel 6.2 i protokollet föreskrivs det att partsföreträdarnas handlingar är okränkbara, men å andra sidan ges parterna i protokollet i artikel 6.3 rätt att begränsa den personkrets som omfattas av denna immunitet. För tydlighetens skull är det nödvändigt att ta in en uttrycklig bestämmelse om saken i ikraftträdandelagen.

3 §. Genom bestämmelsen förtydligas att privilegierna enligt artikel 10.2 i protokollet inte tillämpas på finska medborgare eller på personer som omedelbart före sin anställning vid domstolen har varit bosatta i Finland.

Löner och arvoden som betalas till allmänt skattskyldiga i Finland är enligt inkomstskattelagen (1535/1992) skattepliktiga. Bestämmelser om skattefrihet ska uttryckligen utfärdas genom lag. I artikel 10.2 i protokollet föreskrivs om skattefrihet, men å andra sidan ges i artikel 10.3 en protokollspart rätt att begränsa den personkrets som skattefriheten gäller. För tydlighetens skull är det nödvändigt att ta in en uttrycklig bestämmelse om saken i ikraftträdandelagen.

4 §. Bestämmelser om sättande i kraft av de bestämmelser i protokollet som inte hör till området för lagstiftningen och om eventuell provisorisk tillämpning av protokollet utfärdas genom förordning av statsrådet.

5 §. Bestämmelser om ikraftträdandet av lagen utfärdas genom förordning av statsrådet. Genom förordning av statsrådet kan det också föreskrivas att lagen tillämpas provisoriskt innan protokollet träder i kraft internationellt.

8 Ikraftträdande

Protokollet har ännu inte trätt i kraft internationellt. Enligt artikel 18 träder protokollet i kraft 30 dagar efter det att den sista av de fyra parterna, Luxemburg, Tyskland, Frankrike och Storbritannien, har deponerat sina åtagandeinstrument. Innan protokollet träder i kraft är det med stöd av artikel 19 i protokollet möjligt att tillämpa protokollet provisoriskt, vilket gör det möjligt att förbereda domstolens verksamhet, däribland inrättandet av lokala avdelningar, så att domstolen är beredd att inleda sin verksamhet den dag då patentdomstolsavtalet träder i kraft. Provisorisk tillämpning av protokollet kan behövas, om tröskeln för dess ikraftträdande inte har nåtts när protokollet om provisorisk tillämpning av patentdomstolsavtalet träder i kraft och vissa artiklar i det avtalet börjar tillämpas provisoriskt.

Storbritanniens beslut att utträda ur Europeiska unionen är en av de orsaker som har fördröjt ikraftträdandet av patentsystemsreformen. Storbritannien meddelade den 20 juli 2020 att landet återkallar sitt åtagande (withdrawal) till patentdomstolsavtalet, till protokollet om provisorisk tillämpning av avtalet och till privilegieprotokollet. I privilegieprotokollet ställs på det sätt som nämns ovan uttryckligen ratificering av Storbritannien som villkor för ikraftträdande – det hänvisas alltså direkt till Storbritannien i protokollen. Därför har beredningskommittén för fördraget (Preparatory Committee) föreslagit att partsstaterna ska bekräfta sitt samförstånd om en sådan tolkning av protokollen att de kan tolkas utan hänvisning till Storbritannien (se ovan avsnitt 1.1 Bakgrund). Enligt beredningskommitténs gemensamma ståndpunkt ska protokollen tolkas på samma sätt som artikel 89 i patentdomstolsavtalet, alltså så att de tre ratifikationer som är avgörande för att tröskeln för ikraftträdande ska nås är de EU-medlemsstater som hade flest patent under det år som föregick året för avtalets undertecknande och som ännu i nuläget är EU-medlemsstater. Dessa medlemsstater är Tyskland, Frankrike och Italien. Meningen är att denna parternas gemensamma tolkning ska bekräftas i EU i anknytning till Coreper eller rådet genom ett så kallat beslut av företrädarna för medlemsstaternas regeringar, församlade i rådet, om samförstånd om tolkningen. Enligt beredningskommittén kan en sådan tolkning betraktas som en sådan överenskommelse mellan parterna rörande traktatens tolkning som avses i artikel 31.3 i Wienkonventionen om traktaträtten (FördrS 32 och 33/1980). Förfarandet ligger också i linje med EU-domstolens yttrande 1/09, där EU-domstolen konstaterade att utkastet till patentdomstolsavtal, som innehöll en möjlighet för stater utanför unionen att delta i systemet, stred mot unionsrätten.

I skrivande stund har av de stater som enligt artikel 18 är avgörande för att ikraftträdandetörskeln ska nås Luxemburg, Frankrike och Italien deponerat sina åtagandeinstrument, vilket innebär att förutsatt att samsynen om tolkningen av artikel 18 utan hänvisning till Storbritannien fastställs, endast Tysklands deponering av åtagandeinstrumentet saknas för att ikraftträdandetörskeln för protokollet ska nås. Tyskland har ännu inte förbundit sig till patentdomstolsavtalet eller protokollet om provisorisk tillämpning av det, eftersom den tyska författningsdomstolen i februari 2020 konstaterade att ratificeringen av patentdomstolsavtalet stred mot den tyska grundlagen. Tysklands riksdag godkände dock patentdomstolsavtalet på nytt i december 2020 med en behövlig kvalificerad majoritet på två tredjedelar. Sedan dess har dock två besvär anhängiggjorts vid den tyska författningsdomstolen och behandlingen av dessa har ännu inte avslutats.

Den ikraftträdandelag som ingår i propositionen avses träda i kraft samtidigt som konventionen träder i kraft för Finlands del, vid en tidpunkt som föreskrivs genom förordning av statsrådet.

I lagförslaget ingår en bestämmelse som gör det möjligt att genom förordning av statsrådet föreskriva om provisorisk tillämpning av ikraftträdandelagen och protokollet innan protokollet träder i kraft internationellt.

9 Bifall av Ålands lagting

Privilegieprotokollet innehåller inga bestämmelser som enligt 18 § i självstyrelselagen för Åland (1144/1991) hör till landskapet Ålands lagstiftningsbehörighet. Bifall av Ålands lagting enligt 59 § 1 mom. i självstyrelselagen behövs alltså inte för att den ikraftträdandelag som ingår i propositionen ska träda i kraft i landskapet Åland.

10 Behovet av riksdagens samtycke samt behandlingsordning

10.1 Behovet av riksdagens samtycke

Enligt 94 § 1 mom. i grundlagen godkänner riksdagen fördrag och andra internationella förpliktelser som innehåller sådana bestämmelser som hör till området för lagstiftningen. Enligt grundlagsutskottets tolkningspraxis ska en bestämmelse anses höra till området för lagstiftningen om den gäller utövande eller begränsning av någon grundläggande fri- eller rättighet som är skyddad i grundlagen, om den i övrigt gäller grunderna för individens rättigheter och skyldigheter, om den sak som bestämmelsen gäller är sådan att om den enligt grundlagen ska föreskrivas i lag eller om det finns lagbestämmelser om den sak som bestämmelsen gäller eller om det enligt rådande uppfattning i Finland ska lagstiftas om saken. Enligt grundlagsutskottet hör en bestämmelse i en internationell förpliktelse på dessa grunder till området för lagstiftningen oberoende av om den står i strid eller harmonierar med en bestämmelse som utfärdats genom lag i Finland (se t.ex. GrUU 11/2000 rd och GrUU 12/2000 rd).

Innan grundlagen trädde i kraft kunde överenskommelser om privilegier och immunitet för internationella organisationer och deras personal, med stöd av lagen om sättande i kraft av konventionen rörande privilegier och immunitet för Förenta Nationerna och dess fackorgan (nedan kallad "FN:s privilegiekonvention"), (386/1958), den så kallade "FN-fullmaktslagen", sättas i kraft genom förordning till den del det har ansetts att de omfattas av FN:s privilegiekonvention. Av den orsaken kunde den allmänna överenskommelsen rörande Europarådets privilegier och immunitet och dess tilläggsprotokoll på sin tid sättas i kraft genom förordning (FördrS 80/1989, FördrS 98/1989, FördrS 68/1991, FördrS 87/1998). Efter grundlagens ikraftträdande har grundlagsutskottet dock ansett att lagen i fråga inte uppfyller kraven i 80 § i grundlagen på att tillämpningsområdet ska vara exakt avgränsat och därför hör en avtalsbestämmelse som gäller

privilegier och immunitet, som i Finland föreskrivs på lagnivå, till området för lagstiftningen (GRUU 38/2000 rd och GrUU 49/20001 rd) och kräver följaktligen i enlighet med 94 § i grundlagen riksdagens godkännande.

Protokollets bestämmelser om privilegier och immunitet gäller främst okränkbarhet för egendom, tillgångar, lokaler och arkiv, skattefrihet, inreselättnader och immunitet mot rättsliga förfaranden. Sådana bestämmelser finns i artikel 3 (okränkbarhet för lokaler), artikel 4 (okränkbarhet för arkiv och handlingar), artikel 5 (immunitet för domstolen, dess egendom, penningmedel och övriga tillgångar), artikel 6 (immunitet för partsföreträdare), artikel 7 (befrielse från skatt), artikel 8 (befrielse från valutarestriktioner), artikel 9 (privilegier och immunitet för domare och registratorer), artikel 10 (privilegier och immunitet för personalen), artikel 13 (hävande av privilegier) och artikel 14 (inresa, vistelse och utresa). I avsnitt ”6 Bestämmelserna i protokollet och deras förhållande till lagstiftningen i Finland” beskrivs närmare de lagar där det föreskrivs om de frågor som avses i bestämmelserna.

Likasa hör artikel 16 (tvistlösning) till området för lagstiftningen, eftersom tvistlösningen inverkar på hur en bestämmelse i ett ärende som regleras på lagnivå i Finland ska tillämpas (GrUU 31/2001 rd). I ingressen till protokollet konstateras dessutom att domstolen är en juridisk person med tillhörande rättskapacitet, om vilket det i Finland finns bestämmelser i lag (GrUU 38/2000 rd). Domstolens status som juridisk person och dess rättskapacitet har dock inrättats genom patentdomstolsavtalet.

Privilegieprotokollet är ett sådant fördrag som avses i 3 § 9 punkten i reglementet för statsrådet, eftersom det i enlighet med grundlagsutskottets utlåtandepraxis (GrUU 24/2011 rd; GrUU 56/2006 rd) kan specificeras som ett fördrag vars bestämmelser har ett ”nära samband med samarbetet inom unionen”, även om det inte har tillkommit inom unionsstrukturen. Protokollet är således sådant att det till innehåll och verkningar kan jämföras med ett unionsärende som enligt 93 § 2 mom. i grundlagen hör till statsrådets behörighet. Av detta följer att statsrådets allmänna sammanträde efter riksdagens godkännande ska besluta om det slutliga godkännandet av protokollet.

10.2 Behandlingsordning

Protokollet kan inte anses innehålla bestämmelser som gäller grundlagen på det sätt som avses i dess 94 § 2 mom., och lagförslaget i propositionen gäller inte heller grundlagen på det sätt som avses i dess 95 § 2 mom. Enligt regeringens uppfattning kan protokollet följaktligen godkännas med enkel majoritet och förslaget till lag om sättande i kraft av protokollet godkännas i vanlig lagstiftningsordning.

Kläm 1

Med stöd av vad som anförts ovan och i enlighet med 94 § i grundlagen föreslås det att riksdagen godkänner det i Bryssel den 29 juni 2016 upprättade protokollet om privilegier och immunitet för den enhetliga patentdomstolen.

Kläm 2

Eftersom protokollet innehåller bestämmelser som hör till området för lagstiftningen, föreläggs riksdagen samtidigt följande lagförslag:

Lagförslag

Lag

om protokollet om privilegier och immunitet för den enhetliga patentdomstolen

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

De bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i det i Bryssel den 29 juni 2016 upprättade protokollet om privilegier och immunitet för den enhetliga patentdomstolen ska gälla som lag, sådana som Finland har förbundit sig till dem.

2 §

Artikel 6.2 i det protokoll som anges i 1 § tillämpas inte på finska medborgare eller på personer som när de tar emot sitt uppdrag vid domstolen är varaktigt bosatta i Finland.

3 §

Artikel 10.2 i det protokoll som anges i 1 § tillämpas inte på finska medborgare eller på personer som omedelbart före sin anställning vid domstolen har varit bosatta i Finland.

4 §

Bestämmelser om sättande i kraft av de bestämmelser i protokollet som inte hör till området för lagstiftningen, och om tillämpningen av dessa bestämmelser innan protokollet träder i kraft internationellt, utfärdas genom förordning av statsrådet.

5 §

Bestämmelser om ikraftträdandet av denna lag utfärdas genom förordning av statsrådet. Genom förordning av statsrådet får det föreskrivas att denna lag tillämpas innan protokollet träder i kraft internationellt.

Helsingfors den 15 april 2021

Statsminister

Sanna Marin

Utrikesminister Pekka Haavisto

Fördragstext

PROTOKOLL OM PRIVILEGIER OCH IMMUNITET FÖR DEN ENHETLIGA PATENTDOMSTOLEN

De undertecknade avtalsslutande medlemsstaterna i avtalet om en enhetlig patentdomstol, som

BEAKTAR att den enhetliga patentdomstolen genom avtalet om en enhetlig patentdomstol av den 19 februari 2013 har inrättats som en internationell organisation med status som juridisk person i varje avtalsslutande medlemsstat,

ERINRAR OM att det i artikel 37.1 i avtalet om en enhetlig patentdomstol föreskrivs att avtalsslutande medlemsstater som är värd för den centrala avdelningen vid förstainstansrätten eller någon av dess sektioner, för en lokal eller regional avdelning vid förstainstansrätten eller för den enhetliga patentdomstolens överinstansrätt, ska tillhandahålla faciliteter och under de inledande sju åren också administrativ stödpersonal,

ERINRAR OM att protokollet om Europeiska unionens immunitet och privilegier enligt artikel 8 i stadgan för den enhetliga patentdomstolen ska vara tillämpligt på domarna vid den enhetliga patentdomstolen,

ERINRAR OM att artikel 8.4 i stadgan för den enhetliga patentdomstolen omfattar både privilegier och immunitet för domarna vid den enhetliga patentdomstolen och att tillämpningen av protokollet om Europeiska unionens immunitet och privilegier på domarna vid den enhetliga patentdomstolen har beaktats, eftersom domstolen har ett väsentligt samband med det europeiska patentet med enhetlig verkan och tillämpningen av protokollet inte kan utgöra prejudikat för tillämpning av protokollet på andra internationella organisationer med avseende på de avtalsslutande medlemsstaternas värdlandspolitik,

PROTOCOL ON PRIVILEGES AND IMMUNITIES OF THE UNIFIED PATENT COURT

The undersigning Contracting Member States of the Agreement on a Unified Patent Court,

CONSIDERING that the Unified Patent Court has been established by the Agreement on a Unified Patent Court of 19 February 2013 as an international organisation with legal personality in each Contracting Member State;

RECALLING that the Agreement on a Unified Patent Court provides, in Article 37(1), that Contracting Member States hosting the central division of the Court of First Instance or one of its sections, a local or regional division of the Court of First Instance or the Court of Appeal of the Unified Patent Court shall provide facilities and, during the initial seven years, also administrative support staff;

RECALLING that the Statute of the Unified Patent Court provides, in Article 8, that the Protocol on the privileges and immunities of the European Union shall apply to the judges of the Unified Patent Court;

RECALLING that Article 8(4) of the Statute of the Unified Patent Court covers both the privileges and immunities of the judges of the Unified Patent Court and that the application of the Protocol on the privileges and immunities of the European Union to the judges of the Unified Patent Court has been foreseen because of the intrinsic link of the latter with the European patent with unitary effect and cannot create any precedent for the application of that Protocol to other international organizations with regard to the host nation policies of the Contracting Member States;

ERINRAR OM att den administrativa kommittén är behörig att inrätta ett internt skattesystem och ett system för social trygghet med de administrativa befogenheter som den tilldelats genom avtalet om en enhetlig patentdomstol,

ERINRAR OM att den enhetliga patentdomstolen enligt artikel 4 i avtalet om en enhetlig patentdomstol ska ha den mest vittgående rättskapacitet som tillerkänns juridiska personer enligt den nationella lagstiftningen i den staten,

ÄR MEDVETNA OM att den enhetliga patentdomstolen måste ha de privilegier och den immunitet som krävs för att den ska kunna utföra sina uppgifter,

BEAKTAR att en gemensam strategi för behandling av frågor som rör privilegier och immunitet är viktig med tanke på den enhetliga patentdomstolens och de avtalsslutande medlemsstaternas behov,

ÄR MEDVETNA OM att den enhetliga patentdomstolen och de avtalsslutande medlemsstater som är värd för den centrala avdelningen vid förstainstansrätten eller någon av dess sektioner, för en lokal eller regional avdelning vid förstainstansrätten eller för den enhetliga patentdomstolens överinstansrätt dessutom kan ingå bilaterala värdlandsavtal sinsemellan,

har kommit överens om följande:

Artikel 1

Användning av termer

I detta protokoll avses med

- a) avtalet: avtalet om en enhetlig patentdomstol av den 19 februari 2013,
- b) stadgan: stadgan för den enhetliga patentdomstolen enligt bilaga I till avtalet,
- c) part: en stat som är part i detta protokoll,
- d) avtalsslutande medlemsstat: stat som är part i avtalet,

RECALLING that the Administrative Committee has the competence to set up an internal tax and a social security scheme under the powers of administration which are conferred to it by the Unified Patent Court Agreement;

RECALLING that the Agreement on a Unified Patent Court provides, in Article 4, that the Unified Patent Court shall enjoy the most extensive legal capacity accorded to legal persons under the national law of that State;

RECOGNIZING that the Unified Patent Court needs to benefit from privileges and immunities which are necessary for the exercise of its functions;

CONSIDERING that a common approach on how to address issues of privileges and immunities is essential in view of the needs of the Unified Patent Court and of the Contracting Member States;

RECOGNIZING that additional bilateral Headquarter Agreements may be concluded between the Unified Patent Court and Contracting Member States hosting the central division of the Court of First Instance or one of its sections, a local or regional division of the Court of First Instance or the Court of Appeal of the Unified Patent Court.

Have agreed as follows:

Article 1

Use of terms

For the purpose of this Protocol:

- a) "Agreement" means the Agreement on a Unified Patent Court of 19 February 2013;
- b) "Statute" means the Statute of the Unified Patent Court as set out in Annex I of the Agreement;
- c) "State Party" means a State party to this Protocol;
- d) "Contracting Member State" means a State party to the Agreement;

- e) domstolen: den enhetliga patentdomstolen som inrättats genom avtalet,
 f) överinstansrätten: domstolens överinstansrätt,
 g) domstolens officiella verksamhet: den verksamhet som krävs för att domstolen ska kunna uppfylla de syften och uppgifter den tilldelats i enlighet med bestämmelserna i avtalet,
 h) domstolens lokaler: de markområden och byggnader som en avtalsslutande medlemsstat ställer till domstolens förfogande i enlighet med artikel 37 i avtalet och som används för domstolens officiella verksamhet,
 i) domare: domare vid domstolen,
 j) registrator: domstolens registrator och biträdande registrator,
 k) personal: all personal som tjänstgör vid domstolen som tjänstemän och annan personal vid domstolen, fränsett domare och registrator,
 l) familj: en persons make och närstående familjemedlemmar som personen försörjer, som ingår i personens hushåll och som erkänns av den avtalsslutande medlemsstaten där personen arbetar,
 m) företrädare för parterna: de jurister, europeiska patentombud eller patentombud som enligt artikel 48 i avtalet har rätt att uppträda eller biträda inför domstolen.

- e) "Court" means the Unified Patent Court created by the Agreement;
 f) "Court of Appeal" means the Court of Appeal of the Court;
 g) "The official activities of the Court" means the activities that are necessary for the fulfilment by the Court of the purposes and functions it has been entrusted with in accordance with the provisions of the Agreement;
 h) "Premises of the Court" means land and buildings made available to the Court by the Contracting Member State in accordance with Article 37 of the Agreement and used for the official activities of the Court;
 i) "Judge" means a Judge of the Court.
 j) "Registrar" means the Registrar and the Deputy-Registrar of the Court.
 k) "Staff" means all personnel employed by the Court as officials and other servants of the Court except the Judges and the Registrars.
 l) "Family" means, with respect to any person, the spouse and dependent members of the immediate family of such person forming part of such person's household, as recognised by the hosting Contracting Member State;
 m) "Representatives of the parties" means the lawyers, European patent attorneys or patent attorneys authorised to practice or assist before the Court under Article 48 of the Agreement.

Artikel 2

Allmänna bestämmelser om domstolens privilegier och immunitet

Domstolen har på varje parts territorium de privilegier och den immunitet som är nödvändiga för att den ska kunna utöva sin officiella verksamhet.

Artikel 3

Okränkbarhet för domstolens lokaler

Domstolens lokaler är okränkbara, med förbehåll för eventuella villkor som överenskommits med den berörda parten, och med

Article 2

General provisions on privileges and immunities of the Court

The Court shall enjoy in the territory of each State Party such privileges and immunities as are necessary for the exercise of its official activities.

Article 3

Inviolability of the premises of the Court

The premises of the Court shall be inviolable, subject to such conditions as may be agreed with the State Party concerned and

förbehåll för det ansvar som värdparten för den centrala avdelningen vid förstainstansrätten eller någon av dess sektioner, för en lokal eller regional avdelning vid förstainstansrätten eller för den enhetliga patentdomstolens överinstansrätt har med avseende på de lokaler som ska ställas till förfogande av den parten.

Artikel 4

Okränkbarhet för arkiv och handlingar

Domstolens arkiv och alla handlingar, oavsett form, som tillhör, innehas av eller är riktade till den, är okränkbara vid varje tidpunkt och på alla platser där de finns.

Artikel 5

Immunitet för domstolen, dess egendom, penningmedel och övriga tillgångar

1. Domstolen har immunitet mot rättsliga förfaranden, utom i de fall där

- a. domstolen uttryckligen har av sagt sig sin immunitet i ett enskilt fall,
- b. någon annan än domstolens domare, registrator eller personal inleder ett civilrättsligt förfarande om kontraktuellt ansvar mot domstolen,
- c. ett civilrättsligt förfarande om icke-kontraktuellt ansvar inleds mot domstolen och yrkandet inte grundar sig på domstolens utövande av rättskipning, eller
- d. en tredje part inleder ett civilrättsligt förfarande på grund av en trafikskada som orsakats av ett motorfordon som hör till domstolen eller som används för dess räkning, eller om det är fråga om en sådan trafikförseelse där ett sådant fordon har varit inblandat.

2. Domstolen har immunitet mot rättsliga förfaranden utan domstolens tillstånd i fråga om genomsökning, beslag, förverkande, in- drivning, utsökning och expropriation av egendom, penningmedel och övriga tillgångar, oavsett var de finns.

subject to the responsibility of the State Party hosting the central division of the Court of First Instance or one of its sections, a local or regional division of the Court of First Instance or the Court of Appeal with respect to the facilities that are to be provided by such a State Party.

Article 4

Inviolability of archives and documents

The archives of the Court, and all papers and documents in whatever form belonging to it, held by it or addressed to it shall be inviolable at all times and wherever they may be located.

Article 5

Immunity of the Court, its property, assets and funds

1. The Court shall enjoy immunity from legal process, except:

- a. insofar as in any particular case it has expressly waived its immunity;
- b. as in the event of civil proceedings against it with respect to contractual liability brought by persons others than the Judges, the Registrar or the Staff of the Court;
- c. as in cases of civil proceedings against it with respect to non-contractual liability except where the claim is based on the performance of the Court's jurisprudence or
- d. in the case of a civil proceeding brought by a third party for damages resulting from an accident caused by a motor vehicle belonging to, or operated on behalf of, the Court, or in respect of a motor traffic offence involving such a vehicle.

2. The Court shall enjoy immunity from legal process in respect of search, requisition, confiscation, seizure or expropriation of, or any other form of interference with, the property, assets and funds of the Court, wherever located, without the authorisation of the Court.

3. I den mån det är nödvändigt för att domstolen ska kunna bedriva sin officiella verksamhet ska domstolens egendom, penningmedel och övriga tillgångar vara befriade från alla slags restriktioner, föreskrifter, kontroller och moratorier.

Artikel 6

Immunitet för partsföreträdare

1. Företrädare för en part har vid deltagande i administrativa kommitténs, budgetkommitténs eller rådgivande kommitténs sammanträden immunitet mot rättsliga förfaranden vad avser åtgärder de vidtagit i sin tjänsteutövning, inbegripet muntliga och skriftliga yttranden. Denna immunitet ska fortsätta att gälla även efter det att deras uppdrag har upphört.

2. Deras officiella handlingar är okränkbara.

3. Ingen part är skyldig att utsträcka den immunitet som avses i punkterna 1 och 2 till sina egna medborgare eller till personer som när de tar emot sitt uppdrag vid domstolen är varaktigt bosatta i den staten.

Artikel 7

Befrielse från skatt

1. Domstolen, dess egendom, penningmedel och övriga tillgångar är befriade från alla direkta skatter.

2. Domstolen
a. är befriad från eller ska återbetalas sådan mervärdesskatt som har betalats för betydande anskaffningar av varor och tjänster som behövs och som tillhandahållits för domstolens officiella verksamhet, med förbehåll för de begränsningar som fastställts av den part som är värdstat,
b. är dock inte befriad från sådana skatter och avgifter som är avgifter för offentliga tjänster.

3. To the extent necessary to exercise its official activities, the property, assets and funds of the Court shall be exempt from restrictions, regulations, controls and moratoria of any nature.

Article 6

Immunity of Representatives of a State Party

1. Representatives of a State Party shall enjoy, while attending meetings of the Administrative Committee, the Budget Committee and the Advisory Committee immunities from legal process in respect of all acts performed by them in their official capacity, including their words spoken or written. This immunity shall continue to be accorded even after the termination of their mission.

2. Their official papers and documents shall be inviolable.

3. No State Party is obliged to extend the immunities referred to in paragraph 1 and 2 to its own nationals or any person who at the time of taking up his functions with the Court has his permanent residence in that State.

Article 7

Exemption from taxes

1. The Court, its property and assets, shall be exempt from all direct taxes.

2. The Court shall
a. be exempt from or accorded a refund of value added taxes paid on any substantial purchase of goods and services which are necessary and supplied for the official activities of the Court, subject to the limitations laid down by the host State Party;

b. however not be exempt from taxes and dues which amount to charges for public utility services.

3. Varor som anskaffats med stöd av en sådan befrielse eller återbetalning får säljas eller på annat sätt avyttras i parten i fråga eller i någon annan medlemsstat i Europeiska unionen endast på de villkor som den part som beviljat undantaget eller återbetalningen har fastställt.

4. Varje parts behöriga skattemyndigheter ska fastställa villkor och förfaranden utan att det påverkar parternas skyldigheter enligt unionsrätten eller tillämpningen av lagar och bestämmelser.

Artikel 8

Penningmedel och befrielse från valutarestriktioner

Parterna ska bevilja domstolen sådan befrielse från valutarestriktioner som är nödvändig för dess officiella verksamhet.

Artikel 9

Privilegier och immunitet för domarna och registratorn

1. På domarnas privilegier och immunitet tillämpas artikel 8 i stadgan och enligt hänvisningen i artikel 8 i stadgan protokollet om Europeiska unionens immunitet och privilegier.

2. Artikel 8 i stadgan och protokollet om Europeiska unionens immunitet och privilegier ska tillämpas på registratorn.

3. Vid tillämpning i enlighet med punkterna 1 och 2 ska protokollet om Europeiska unionens immunitet och privilegier tillämpas på motsvarande sätt endast från och med artikel 11 b–e till och med artikel 14, anpassade till domstolens särskilda omständigheter. Detta innebär särskilt att domarna och registratorn

a. är skyldiga att betala intern skatt till förmån för domstolen på de löner och arvoden som domstolen betalar till dem,

3. Goods purchased under such an exemption or reimbursement shall not be sold or otherwise disposed of in that State Party or in another Member State of the European Union, except in accordance with the conditions laid down by the State Party which granted the exemption or reimbursement.

4. Without prejudice to the obligations arising for the State Parties under European Union law and the application of laws and regulations, the conditions and procedure shall be determined by the competent fiscal authorities of each State Party.

Article 8

Funds and freedom from currency restrictions

The State Parties shall accord the Court the freedom of currency restrictions which is necessary for the exercise of its official activities.

Article 9

Privileges and Immunities of the Judges and the Registrar

1. The privileges and immunities of the Judges are governed by Article 8 of the Statute and by reference in Article 8 of the Statute by the Protocol on the privileges and immunities of the European Union.

2. Article 8 of the Statute and the Protocol on the privileges and immunities of the European Union shall apply to the Registrar.

3. When applied in accordance with paragraph 1 and 2, only Article 11(b-e) to 14 of the Protocol on the privileges and immunities of the European Union are to be applied in analogy adapted to the specific circumstances of the Court. This means in particular that the Judges and the Registrar shall:

a. be liable to an internal tax for the benefit of the Court on salaries, wages and emoluments paid to them by the Court;

b. från och med den dag då den interna skatt som avses i led a börjar tillämpas är befriade från nationell skatt på de löner och arvoden som domstolen betalar till dem, men inte på de pensioner och livräntor som domstolen betalar till dem,

c. från och med den dag då domarna och registratorn börjar omfattas av ett social- och hälsovårdssystem inrättat av domstolen, i fråga om tjänster som tillhandahålls domstolen, är befriade från alla obligatoriska avgifter till nationella social- och hälsovårdssystem.

b. from the date on which the internal tax under letter (a) is applied, be exempted from national taxation on the salaries, wages and emoluments, paid to them by the Court, but not on pensions and annuities, paid to them by the Court;

c. from the date on which the Judges and the Registrar are subject to a social security and health scheme established by the Court, with respect to services rendered for the Court, be exempted from all compulsory contributions to national social security and health schemes.

Artikel 10

Privilegier och immunitet för personalen

1. Personalen har immunitet vad avser åtgärder de vidtagit i sin tjänsteutövning, inbegripet muntliga och skriftliga yttranden. De ska omfattas av denna immunitet även efter det att deras anställningsförhållande vid domstolen har upphört.

2. Personalen

a. är skyldig att betala intern skatt till förmån för domstolen på de löner och arvoden som domstolen betalar till den,
b. är från och med den dag då den interna skatt som avses i led a börjar tillämpas befriad från nationell skatt på de löner och arvoden som domstolen betalar till den, men inte på de pensioner och livräntor som domstolen betalar till den; parterna får beakta dessa löner och arvoden i beräkningen av det skattebelopp som ska betalas på inkomster från andra källor,
c. är från och med den dag då personalen börjar omfattas av ett social- och hälsovårdssystem inrättat av domstolen, i fråga om tjänster som tillhandahålls domstolen, befriad från alla obligatoriska avgifter till nationella social- och hälsovårdssystem.

c. är från och med den dag då personalen börjar omfattas av ett social- och hälsovårdssystem inrättat av domstolen, i fråga om tjänster som tillhandahålls domstolen, befriad från alla obligatoriska avgifter till nationella social- och hälsovårdssystem.

3. Ingen part är skyldig att utsträcka de privilegier som avses i punkt 2 till sina egna medborgare eller till personer som omedelbart före sin anställning vid domstolen har varit bosatta hos parten i fråga.

Article 10

Immunities and privileges of the Staff

1. The Staff shall be immune from legal process in respect of all acts performed by them in their official capacity, including their words spoken or written. This immunity shall continue to be accorded even after the termination of their employment with the Court.

2. The Staff shall,

a. be liable to an internal tax for the benefit of the Court on salaries, wages and emoluments paid to them by the Court;
b. from the date on which the internal tax under letter (a) is applied, be exempted from national taxation on the salaries, wages and emoluments, but not on pensions and annuities, paid to them by the Court; these salaries, wages and emoluments may be taken into account by the State Parties for the purpose of assessing the amount of taxation to be applied to income from other sources;
c. from the date on which the Staff is subject to a social security and health scheme established by the Court, with respect to services rendered for the Court, be exempted from all compulsory contributions to national social security and health schemes.

c. from the date on which the Staff is subject to a social security and health scheme established by the Court, with respect to services rendered for the Court, be exempted from all compulsory contributions to national social security and health schemes.

3. No State Party is obliged to extend the privileges referred to in paragraph 2 to its own nationals or to a person who immediately prior to the employment by the Court was a resident of that State Party.

Artikel 11

Emblem och flagga

Domstolen har rätt att hålla sitt emblem och sin flagga framme i sina lokaler, med förbehåll för eventuella villkor som överenskommits med den berörda parten, och på fordon avsedda för tjänstebruk, på sin webbplats och sina handlingar.

Artikel 12

Samarbete med parternas myndigheter

1. Utan att det påverkar deras privilegier och immunitet är alla personer som har privilegier och immunitet enligt artiklarna 6, 9 och 10 skyldiga att följa den parts lagar och bestämmelser på vars territorium de får utöva sin officiella verksamhet.

2. Domstolen ska vid varje tidpunkt samarbeta med parternas behöriga myndigheter för att underlätta verkställandet av deras lagar och förhindra missbruk av de privilegier, den immunitet och de lättnader som avses i detta protokoll.

Artikel 13

Syftet med och hävande av privilegier och immunitet enligt artiklarna 6, 9 och 10 i protokollet

1. Privilegier och immunitet enligt detta protokoll är inte avsedda att gynna mottagarna personligen. De syftar enbart till att tjäna domstolens intressen och i synnerhet till att under alla omständigheter säkerställa domstolens handlingsfrihet och de berörda personernas fullständiga oberoende.

2. Domstolens presidium har inte endast rätt utan också skyldighet att häva immuniteten för domare, registrator och personal enligt

Article 11

Emblem and flag

The Court shall be entitled to display its emblem and flag at its premises subject to such conditions as may be agreed with the State Party concerned, on vehicles used for official purposes as well as on its website and documents.

Article 12

Cooperation with the authorities of State Parties

1. Without prejudice to their privileges and immunities, it is the duty of all persons enjoying privileges and immunities under Article 6, 9 and 10 to respect the laws and regulations of the State Party in whose territory they may operate in their official capacity.

2. The Court shall cooperate at all times with the appropriate authorities of State Parties to facilitate the enforcement of their laws and to prevent the occurrence of any abuse in connection with the privileges, immunities and facilities referred to in this Protocol.

Article 13

Purpose and waiver of privileges and immunities provided for in Article 6, 9 and 10

1. The privileges and immunities provided for in this Protocol are not established for the personal benefit of those persons in whose favour they are granted. Their purpose is solely in the interest of the Court, especially to ensure, in all circumstances, the freedom of action of the Court and the complete independence of the persons concerned.

2. The Presidium of the Court shall have not only the right but also the duty to waive the immunity of Judges, the Registrar and the

artiklarna 9 och 10, om presidiet anser att immuniteten hindrar rättvisans gång och om den kan hävas utan att detta påverkar domstolens intressen. Parterna har samma rätt i förhållande till sina företrädare i administrativa kommittén och budgetkommittén (artikel 6). Administrativa kommittén har samma rätt och skyldighet i förhållande till medlemmarna i rådgivande kommittén.

Staff under Articles 9 and 10, when it considers that such immunity would hinder the normal course of justice, and that it is possible to waive such immunity without prejudicing the interests of the Court. A State Party has the same right regarding its representatives in the Administrative Committee and the Budget Committee (Article 6). The Administrative Committee shall have the same right and obligation regarding the members of the Advisory Committee.

Artikel 14

Inresa, vistelse och utresa

Utan att det påverkar tillämpningen av unionsrätten ska den berörda parten vidta alla nödvändiga åtgärder för att underlätta

- a. inresa till, utresa från och vistelse på partens territorium för alla personer som utför officiella uppdrag för domstolen, det vill säga för domarna, registratorn, den personal som tjänstgör vid domstolen och den personal som överläts av parterna, liksom även familjemedlemmar de försörjer, när personer som utför officiella uppdrag vid domstolen är stationerade på partens territorium och inte är medborgare i den parten eller varaktigt bosatta på den partens territorium, och
- b. inresa till och utresa från partens territorium för alla personer som kallas till eller stäms inför domstolen i officiell egenskap, det vill säga för parter, företrädare för parterna, tolkar, vittnen och sakkunniga som uppträder vid domstolen.

Artikel 15

Underrättelse

Registratorn ska inom en månad efter detta protokolls ikraftträdande underrätta alla parter namnen på de domare, den registrator och den personal som detta protokoll är tillämpligt på. Ytterligare ska utnämning och inledande av ett anställningsförhållande vid domstolen av domare, registrator eller personal och varje ändring i dessa förhållanden meddelas så snart som möjligt och senast en månad efter den dag en ändring av förhållandena har skett.

Article 14

Access, residence and departure

Without prejudice to European Union law, the concerned State Party shall take all the necessary steps to facilitate;

- a. the entry into, departure from and residence in its territory of all persons who are performing official duties for the Court, namely the Judges, the Registrar, Staff employed by the Court and staff provided by the State Parties as well as, where persons performing official duties for the Court are based in the State Party and are not nationals or permanent residents of that State Party, dependent members of their families, and
- b. the entry into and departure from its territory of all persons who are called to or summoned by the Court in an official capacity, namely parties, Representatives of parties, interpreters, witnesses and experts before the Court.

Article 15

Notification

The Registrar shall communicate within one month of the entry into force of this Protocol to all State Parties the names of the Judges, the Registrar and the Staff to whom this Protocol applies. In addition to above, appointment/arrival of any Judge, Registrar or Staff to the Court and any change of circumstances shall be reported as soon as possible and at the latest within one month of the date of the relevant change of circumstance.

Artikel 16

Tvistlösning

1. Domstolen ska ordna lämpliga sätt att lösa sådana tvister där en person som avses i detta protokoll och som har immunitet på grund av sin officiella status är delaktig, eller där domstolen är delaktig i de fall där den har immunitet enligt artikel 5, om inte denna immunitet har hävts.

2. Alla tvister som uppstår vid tolkningen eller tillämpningen av detta protokoll ska hänskjutas till skiljedomstol, om inte parterna i tvisten har kommit överens om något annat sätt att lösa tvisten. Om det uppstår en sådan tvist mellan domstolen och en part som inte kan lösas genom konsultationer, samråd eller på något annat överenskommet sätt inom tre månader från det att någondera parten i tvisten har begärt att tvisten ska lösas, ska tvisten på begäran av endera parten hänskjutas till en nämnd med tre skiljemän för slutligt avgörande: en skiljeman utses av domstolen, en av parten och den tredje, som är ordförande för nämnden, av de två första skiljemännen. Om någondera parten i tvisten inte har utsett en skiljeman inom två månader från det att den andra parten i tvisten har utsett en skiljeman, ska ordföranden för Europeiska unionens domstol utse en skiljeman. Om de två första skiljemännen inte kan enas om att utse en tredje skiljeman inom tre månader från det att de två första skiljemännen utsågs, ska ordföranden i Europeiska unionens domstol välja den tredje skiljemannen på begäran av domstolen eller den berörda parten.

Artikel 17

Undertecknande, ratifikation, godtagande, godkännande eller anslutning samt deponering

1. Detta protokoll är öppet för undertecknande av alla avtalslutande medlemsstater från och med den 29 juni 2016 till och med

Article 16

Settlement of disputes

1. The Court shall make provisions for appropriate modes of settlement of disputes involving any person referred to in this Protocol who by reason of his or her official position enjoys immunity or the Court in cases when it enjoys immunity under Article 5, if such immunity has not been waived.

2. All disputes arising out of the interpretation or application of this Protocol shall be referred to an arbitral tribunal unless the parties have agreed to another mode of settlement. If a dispute arises between the Court and a State Party which is not settled by consultation, negotiation or other agreed mode of settlement within three months following a request by one of the parties to the dispute, it shall at the request of either party be referred for final decision to a panel of three arbitrators: one to be chosen by the Court, one to be chosen by the State Party and the third, who shall be Chairman of the panel, to be chosen by the first two arbitrators. If either party has failed to make its appointment of an arbitrator within two months of the appointment of an arbitrator by the other party, the President of the European Court of Justice shall make such appointment. Should the first two arbitrators fail to agree upon the appointment of the third arbitrator within three months following the appointment of the first two arbitrators the third arbitrator shall be chosen by the President of the European Court of Justice upon the request of the Court or the State Party.

Article 17

Signature, ratification, acceptance, approval or accession and deposition

1. This Protocol shall be open for signature by all Contracting Member States from 29 June 2016 until 29 June 2017 at the Council of the European Union in Brussels.

den 29 juni 2017 i Europeiska unionens råd i Bryssel.

2. Detta protokoll ska ratificeras, godtas eller godkännas. Ratifikations-, godtagande- eller godkännandeinstrumenten ska deponeras hos generalsekretariatet vid Europeiska unionens råd (nedan kallad depositarien).

3. Efter den 29 juni 2017 ska detta protokoll vara öppet för anslutning för alla avtalsslutande medlemsstater. Anslutningsinstrumenten ska deponeras hos depositarien.

Artikel 18

Ikraftträdande

1. Detta protokoll träder i kraft 30 dagar efter det att den sista av de fyra parterna – Luxemburg, Tyskland, Frankrike och Förenade kungariket – har deponerat sina ratifikations-, godtagande-, godkännande- eller anslutningsinstrument.

2. För en part som deponerar sitt ratifikations-, godtagande-, godkännande- eller anslutningsinstrument efter den dag som avses i punkt 1 träder detta protokoll i kraft 30 dagar efter deponeringsdagen.

Artikel 19

Provisorisk tillämpning

En avtalsslutande medlemsstat får när som helst underrätta depositarien om att den tillämpar detta protokoll provisoriskt.

TILL BEKRÄFTELSE HÄRAV har undertecknade, därtill vederbörligen befullmäktigade, undertecknat detta protokoll.

Upprättat i Bryssel den 29 juni 2016 på engelska, franska och tyska, vilka alla tre texter är lika giltiga, i ett enda exemplar som deponeras hos depositarien. Depositarien ska lämna en bestyrkt kopia till alla stater som

2. This Protocol is subject to ratification, acceptance or approval. Instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the General Secretariat of the Council of the European Union, hereinafter referred to as the depositary.

3. After 29 June 2017 this Protocol shall remain open for accession by all Contracting Member States. The instruments of accession shall be deposited with the depositary.

Article 18

Entry into force

1. This Protocol shall enter into force 30 days after the date on which the last of the four State Parties – France, Germany, Luxembourg and the United Kingdom – has deposited its instrument of ratification, acceptance approval or accession.

2. For each State Party, which deposits its instrument after the date referred to in paragraph 1, this Protocol shall enter into force 30 days after the date of deposit of its instrument of ratification, acceptance, approval or accession.

Article 19

Provisional application

A Contracting Member State may at any time notify the depositary that it will apply this Protocol provisionally.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned, being duly authorized thereto, have signed this Protocol.

Done at Brussels this 29th of June 2016 in the English, French and German languages, all three texts being equally authentic, in a single copy, which shall be deposited with the depositary who shall transmit a certified

RP 51/2021 rd

har undertecknat protokollet eller som ansluter sig till det.

true copy to all signatory and acceding States.